

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ-
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ,
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

1. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ VERSUS ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ;
2. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ-
ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
3. ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ «ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ»;
 - A. ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ
 - B. ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
 - Γ. ΑΠΟ ΤΗ «ΔΙΕΘΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ»

ΝΟΜΟΣ 4270/2014, όπως ισχύει
«ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ (ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ
ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2011/85/ΕΕ) - ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ»

- ❑ Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Κοινοτικής οδηγίας 2011/85/ΕΕ (L 306/45), με παράλληλη εξειδίκευση διατάξεων που προβλέπονται από Κοινοτικούς Κανονισμούς
- ❑ Συμβολή στον περαιτέρω εκσυγχρονισμό του δημοσιονομικού πλαισίου της χώρας και την εναρμόνισή του με τις βέλτιστες ευρωπαϊκές και διεθνείς πρακτικές [εξειδίκευση δημοσιονομικών κανόνων, κατάρτιση προϋπολογισμών και μεσοπρόθεσμων σχεδίων οικονομικής πολιτικής, υποβολή δημοσιονομικών αναφορών, παρακολούθηση υλοποίησης προϋπολογισμών και τήρησης δημοσιονομικών στόχων, κυρώσεις σε περιπτώσεις αποκλίσεων]
- ❑ Συγκέντρωση σε ένα νόμο της συντριπτικής πλειονότητας των διατάξεων που αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση, με δομή που επιτρέπει μελλοντικές τροποποιήσεις να ενσωματωθούν χωρίς να χρειαστεί εκ νέου αλλαγή της

- ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
- ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΕΙΣ ΤΟΥ)

Ο ΕΤΗΣΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
(άρθρα 49-64 ν.4270/2014)
Διακρίνεται σε

➤ Τακτικό Προϋπολογισμό

(προσαρτημένος ο Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων-ΕΛΕΓΕΠ)

➤ Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων ή Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (εθνικό και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος)

- ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
άρθρα 163 και 164 ν. 4270/2014
- ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΘΕΣΗΣ)
άρθρο 165 ν. 4270/2014

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική (άρθρα 42-48 ν. 4270/2014)

- ❑ Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) καλύπτει το δημοσιονομικό αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης για το έτος προϋπολογισμού και τρία επιπλέον έτη – καλύπτει όλους τους φορείς γενικής κυβέρνησης όπως ορίζονται στο μητρώο φορέων της ΕΛΣΤΑΤ – περιλαμβάνει ανώτατα όρια δαπανών για τα Υπουργεία, ενδεικτικούς στόχους ισοζυγίου του ενοποιημένου κοινωνικού προϋπολογισμού και δεσμευτικούς στόχους ισοζυγίου για τους ενοποιημένους προϋπολογισμούς των ΟΤΑ και των λοιπών νομικών προσώπων για κυλιόμενη περίοδο των επόμενων από τη σύνταξη του ΜΠΔΣ, τεσσάρων ετών κάθε φορά, εκ των οποίων τα δύο πρώτα χρόνια είναι δεσμευτικά.
- ❑ Καταρτίζεται την άνοιξη και υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι τις 25 Απριλίου, δημοσιοποιείται ως τα τέλη Απριλίου και κατατίθεται στη Βουλή για ψήφιση ως τα τέλη Μαΐου
- ❑ Αν αλλάξουν σημαντικά υποθέσεις στις οποίες βασίζονται οι προβλέψεις του ΜΠΔΣ, υπάρχει δυνατότητα επικαιροποίησής του μέχρι την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου, όπου και κατατίθεται στη Βουλή προς συζήτηση το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του επόμενου έτους
- ❑ Ν.4093/2012 (Α΄ 222) ΜΠΔΣ 2013-2016
- ❑ Ν. 4263/2014 (Α΄ 117) ΜΠΔΣ 2015-2018
- ❑ Ν. 4472/2017 (Α΄ 74) ΜΠΔΣ 2018-2021
- ❑ Ν. 4549/2018 (Α΄ 105) ΜΠΔΣ 2019-2022
- ❑ Ν.4813/2021 (Α΄ 111) ΜΠΔΣ 2022-2025

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) θεσπίστηκε με το ν. 4635/2019 (Α' 167) με σκοπό την υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Με το ΕΠΑ εισάγονται η μεσοπρόθεσμη στοχοθεσία και η υπαγωγή των παρεμβάσεων του ΠΔΕ σε στρατηγικούς στόχους και ιεραρχούμενες αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Προγραμματική Περίοδος ΕΠΑ 2021-2025

Οι προγραμματικές περίοδοι του ΕΠΑ έχουν πενταετή διάρκεια. Η έναρξη της πρώτης προγραμματικής περιόδου ξεκινάει την 1η Ιουλίου 2021 με την σταδιακή ενεργοποίηση των επιμέρους προγραμμάτων του έως την 31η Δεκεμβρίου 2021. Το ΕΠΑ για την προγραμματική περίοδο 2021-2025 εγκρίθηκε με την Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 38 της 31ης-8-2020 (Α' 174).

Σε ενωσιακό επίπεδο ευρύτερα του έτους χρονικά διαστήματα δημοσιονομικού προγραμματισμού

Προγραμματικές περιόδους (συνήθως 6/ετούς έως 8/ετούς διάρκειας)

Αρχικά με τα Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα (ΜΟΠ), στη συνέχεια με τα τρία Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ) Α' ΚΠΣ 1988-1993, Β' ΚΠΣ 1994-1999, Γ' ΚΠΣ 2000-2006, ακολούθως με το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και το ΕΣΠΑ 2014-2020 και το ΕΣΠΑ 2021-2027

Στρατηγικές (συνήθως 10/ετούς ή 15/ετούς

Διάρκειας

- Ευρώπη 2020
- Agenda 2030

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ περιλαμβάνει:
(άρθρο 14 παρ. 1 ν. 4270/2014)

❖ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (Γ.Κ.)

❖ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ Γ.Κ.

❖ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

- Οι φορείς της ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ περιλαμβάνονται στο **ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**, η κατάρτιση και η τακτική επικαιροποίηση του οποίου αποτελεί υποχρέωση όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ορθή οριοθέτηση του θεσμικού τομέα της Γενικής Κυβέρνησης, όπως ορίζεται από το [Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών – ESA 2010 \(Κανονισμός 549/2013\)](#), βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων.
- Τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής
- Το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης περιλαμβάνει τους φορείς εκείνους οι οποίοι με βάση τα κριτήρια του νέου Κανονισμού της Ε.Ε. [549/2013](#) (Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών 2010 – European System of Accounts (ESA 2010)) χαρακτηρίζονται ως φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (Γ.Κ.) ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ 3 ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ

➤ ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

➤ ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ ΟΤΑ, ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ

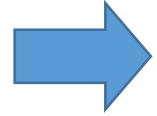
- ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ (332 ΔΗΜΟΙ)
- ΟΤΑ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ (13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ)
- ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ, ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΤΑ

➤ ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΟΚΑ), ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ

- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ
- ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
- ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Ο ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ

❖ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Η ΔΗΜΟΣΙΟ Η ΚΡΑΤΟΣ

❖ ΤΙΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

❖ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΦΟΡΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΟΥ ΤΗΡΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΟΤΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΚΑ

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Η ΔΗΜΟΣΙΟ Η ΚΡΑΤΟΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ

- ❖ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
- ❖ ΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ (20)
- ❖ ΤΙΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ (7)
- ❖ ΤΙΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Η ΔΗΜΟΣΙΟ Η ΚΡΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (άλλη ταξινόμηση)

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Η ΔΗΜΟΣΙΟ Η ΚΡΑΤΟΣ (ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ

- Τον Τακτικό Προϋπολογισμό και
- Τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων)

ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

✓ ΟΤΑ

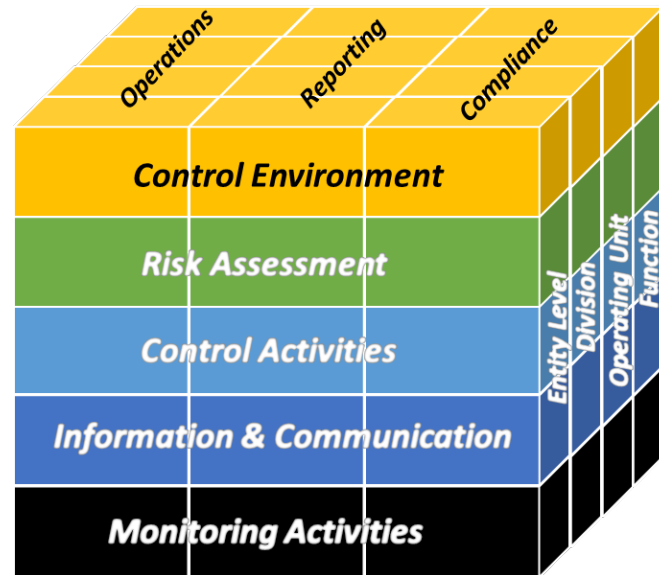
✓ ΟΚΑ

✓ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Η ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΟΚΑ

Στις 15 Ιανουαρίου του 1999, για πρώτη φορά στην ιστορία της Ενωμένης Ευρώπης, ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παραιτήθηκε ως σώμα, μετά από βαριές κατηγορίες για διαφθορά, σκάνδαλα και νεποτισμό.

Η επιτροπή ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων, η οποία διορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, επικέντρωσε την κριτική της και τις προτάσεις που διατύπωσε στη σχετική έκθεσή της στο γεγονός ότι δεν μπορούσε να βρει, στους τομείς της δημοσιονομικής διαχείρισης, **ούτε έναν που να είναι «διατεθειμένος να αναλάβει την ευθύνη» για τη διαχείρισή του.**

Η δημοσιονομική μεταρρύθμιση που άρχισε το 2002 εισήγαγε ένα νέο σύστημα σχεδιασμού, εκτέλεσης και λογιστικής αποτύπωσης της ενωσιακής δημοσιονομικής δραστηριότητας, υιοθετώντας και εφαρμόζοντας αρχές και μεθόδους που κατά τη δεκαετία του 1990 είχαν αρχικά εφαρμοστεί στις ιδιωτικές επιχειρήσεις και είχαν με επιτυχία προσαρμοστεί στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της Δημόσιας Διοίκησης, κυρίως στις αγγλοσαξονικού τύπου διοικήσεις διαφόρων χωρών, κάνοντας αναφορά σε ένα σύνολο προτύπων διαχείρισης και ελέγχου που καθιέρωσε το 1992 μια οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών- Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission (COSO). Internal Control – Integrated Framework.

Πρόκειται για μια μεταβολή κεφαλαιώδους σημασίας με συνέπειες

όχι μόνο δημοσιονομικές

αλλά και ευρύτερα οργανωτικές

και λειτουργικές,

όχι μόνο για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

για όλα τα Κράτη μέλη της,

για τους μεγάλους διεθνείς χρηματοδότες (Παγκόσμια Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη, Διεθνής Βοήθεια των διαφόρων δωρητριών χωρών, κ.α.), ως επιβαλλόμενη προϋπόθεση στους δικαιούχους της βοήθειας που λαμβάνουν,

αλλά και για χώρες του μεγέθους της Κίνας και της Ρωσίας.

Έχει χαρακτηριστεί, προσφυώς, ως μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης μέσω του ελέγχου.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 εφαρμογή των αρχών του *new public management*

Τα κύρια χαρακτηριστικά του:

- 1. Η τάση ανάθεσης σε ειδικές ή ανεξάρτητες αρχές διοικητικών δράσεων που παραδοσιακά ανήκαν στην κρατική διοίκηση (agencification).
- 2. Η απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών (process re-engineering).
- 3. Η εισαγωγή εμπορικής σκέψης στη δημόσια διοίκηση (value for money).
- 4. Ο σχεδιασμός του προϋπολογισμού με βάση τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα (result-oriented budgeting).
- 5. Εγκαθίδρυση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου
- 6. Η συνεργασία του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα και την ιδιωτική οικονομία- Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα Σ.Δ.Ι.Τ. (public-private partnership).

- 7. Το άνοιγμα των δημοσίων υπηρεσιών στον ανταγωνισμό (marketization).
- 8. Ο προσδιορισμός ποιοτικών δεικτών και μέτρησης αποτελεσμάτων με βάση την επίτευξη των στόχων, προκειμένου να επιτευχθεί ικανοποίηση του πελάτη (customer orientation).
- 9. Επικρατεί η συμβασιοποίηση των σχέσεων διοικουμένου-Διοίκησης και προπαντός η αποκρατικοποίηση, η λειτουργική ιδιωτικοποίηση και η αμιγής ιδιωτικοποίηση του πρώην Δημόσιου Τομέα, στα πλαίσια της απορρύθμισης (deregulation).

Από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 εισήχθη
ένα νέο σύστημα σχεδιασμού,
εκτέλεσης και
λογιστικής αποτύπωσης της διαχείριση των δημοσίων οικονομικών
και σχετίζεται

με τον τρόπο που η **Κεντρική Διοίκηση**, η **Τοπική Αυτοδιοίκηση** και τα **άλλα δημόσια νομικά πρόσωπα**, διαχειρίζονται τους δημόσιους πόρους (τόσο τα **έσοδα** όσο και τις **δαπάνες**) και τις άμεσες-βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις των πόρων αυτών στην οικονομία ή στην κοινωνία.

Αφορά τη διαδικασία όσο και τα αποτελέσματα.

Η ιδέα που διατρέχει τις μεταρρυθμίσεις αυτές είναι απλή:

- ❖ η δημόσια δαπάνη πρέπει να εξυπηρετεί συγκεκριμένους στόχους δημοσίου συμφέροντος
- ❖ η αποτελεσματικότητά της πρέπει να μετριέται
ώστε **η ηγεσία**,
(τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο δημόσιων νομικών προσώπων και Ο.Τ.Α.)
αν κάτι δεν πάει καλά, **να ενημερώνεται** επαρκώς και να **λαμβάνει εγκαίρως τις δέουσες αποφάσεις**.

Οι επικεφαλές κάθε δημόσιου φορέα οφείλουν

να προετοιμάζουν, πριν από κάθε οικονομικό έτος, ένα πρόγραμμα εργασίας

όπου τίθενται

- οι στόχοι

- παρουσιάζονται τα μέσα που διατίθενται

- καθώς και οι δείκτες επιτυχίας των στόχων,

στο τέλος δε του οικονομικού έτους αποδίδοντας λογοδοσία, να εκδώσουν μια έκθεση της προηγηθείσας ετήσιας δραστηριότητάς τους όπου θα καταγράψουν τις επιτυχίες και τις αποτυχίες τους όπως προκύπτουν από τη σύγκριση με ό,τι είχε προβλεφθεί

Δίδονται νέες αρμοδιότητες και ενδυναμώνονται οι υπάρχουσες που ασκεί ένας ανεξάρτητος εξωτερικός ελεγκτής - στη χώρα μας το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ε.Σ.) – που εξετάζει τεχνοκρατικά, δηλαδή αντικειμενικά, τους απολογισμούς διαχείρισης του δημοσίου χρήματος, με αποστολή να παρέχει πρωτίστως στο Κοινοβούλιο, στην Κυβέρνηση και στη Διοίκηση, ευρύτερα δε στον Τύπο, στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και στην κοινή γνώμη, την κατάλληλη δημοσιονομική πληροφόρηση

Τα βασικά στοιχεία της μεταρρύθμισης:

- Προϋπολογισμός προγραμμάτων ή επιδόσεων
- Σύστημα εσωτερικού ελέγχου
- Λογοδοσία

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ (PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT-PFM)

Αναφέρεται

στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών

και σχετίζεται

με τον τρόπο που η **Κεντρική Διοίκηση**, η **Τοπική Αυτοδιοίκηση** και τα **άλλα δημόσια νομικά πρόσωπα**, διαχειρίζονται τους δημόσιους πόρους (τόσο τα **έσοδα** όσο και τις **δαπάνες**) και τις άμεσες-βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις των πόρων αυτών στην οικονομία ή στην κοινωνία.

Αφορά τη διαδικασία όσο και τα αποτελέσματα.

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Αναφέρεται σε κάθε δυνατή μορφή που μπορεί να λάβει ο πολιτικός συντονισμός της κοινωνικής ζωής, είτε αυτή είναι τυπική είτε είναι άτυπη περιλαμβάνει τις ρυθμίσεις (κανόνες, διαδικασίες και βέλτιστες πρακτικές) που εφαρμόζονται ούτως ώστε να διασφαλίζεται ο προσδιορισμός, καθώς και η επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων για τους ενδιαφερόμενους.

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (με την ευρύτερη έννοια)

Ορίζονται οι τυπικές θεσμικές διαδικασίες ιεραρχικού χαρακτήρα, μέσω των οποίων λαμβάνονται και εφαρμόζονται αποφάσεις σε εθνικό επίπεδο

Χρηστή διακυβέρνηση (Good Governance-GG)

Η χρηστή διακυβέρνηση στον δημόσιο τομέα ενθαρρύνει την καλύτερα τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων και την αποδοτική χρήση των πόρων, ενώ ενισχύει παράλληλα τη λογοδοσία για τη διαχείριση των εν λόγω πόρων. Η χρηστή διακυβέρνηση χαρακτηρίζεται από αυστηρό έλεγχο, ο οποίος ασκεί σημαντικές πιέσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του δημόσιου τομέα και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Η χρηστή διακυβέρνηση μπορεί να βελτιώσει την οργανωτική ηγεσία, τη διαχείριση και την εποπτεία, διασφαλίζοντας κατά τον τρόπο αυτό αποτελεσματικότερες παρεμβάσεις και, εντέλει, καλύτερα αποτελέσματα.

Η χρηστή διακυβέρνηση δεν αφορά μόνο την ανάπτυξη σχέσεων· αφορά επίσης την επίτευξη αποτελεσμάτων και τον εφοδιασμό των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων με τα κατάλληλα εργαλεία για την επιτέλεση του έργου τους.

ΟΙ ΛΕΓΟΜΕΝΕΣ ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

καθορίζονται και προέρχονται από

- διεθνείς οργανισμούς (όπως ο ΟΟΣΑ, το ΔΝΤ, η Παγκόσμια Τράπεζα, ο ΟΗΕ, ο διεθνής οργανισμός των Ελεγκτικών Συνεδρίων-INTOSAI, κ.ά),
- οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (όπως η η Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών (International Federation of Accountants- IFAC) το Αναγνωρισμένο Ινστιτούτο Δημόσιων Οικονομικών και Λογιστικής (Chartered Institute of Public Finance and Accountancy- CIPFA), η ομοσπονδία των εσωτερικών ελεγκτών-IIA κ.ά), η Επιτροπή COSO, κ.ά.

λαμβάνουν τη μορφή οδηγιών, προτύπων, συστάσεων, εγχειριδίων, με κατ' αρχήν μη δεσμευτικό χαρακτήρα (άτυπη ρύθμιση-ήπιο δίκαιο-soft law), η μη τήρηση όμως των οποίων έχει άμεσες συνέπειες στον αποδέκτη τους.

IFAC- CIPFA: INTERNATIONAL FRAMEWORK: GOOD GOVERNANCE IN THE PUBLIC SECTOR

[International-Framework-Good-Governance-in-the-Public-Sector-IFAC-CIPFA.pdf](#)

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ 27/2016
«ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: ΣΥΜΒΑΔΙΖΕΙ ΜΕ ΤΙΣ
ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ;»

[Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή: συμβαδίζει με τις βέλτιστες πρακτικές; \(europa.eu\)](#)

ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ (GGPS) (CIPFA/IFAC)

- A. Συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται από ακεραιότητα, με ισχυρή προσήλωση σε δεοντολογικές αξίες και σεβασμό του κράτους δικαίου.
- B. Διασφάλιση του ανοικτού χαρακτήρα της συμμετοχής και της πλήρους δέσμευσης των ενδιαφερομένων
- Γ. Προσδιορισμός των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων από πλευράς βιώσιμων οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών οφελών.
- Δ. Προσδιορισμός των απαιτούμενων παρεμβάσεων για τη βέλτιστη επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.
- Ε. Ανάπτυξη των ικανοτήτων της οντότητας, συμπεριλαμβανομένων των ικανοτήτων των ηγετικών στελεχών και των φυσικών προσώπων που δραστηριοποιούνται σε αυτή.
- ΣΤ. Διαχείριση των κινδύνων και των επιδόσεων μέσω αυστηρού εσωτερικού ελέγχου και ισχυρής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- Ζ. Εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη διαφάνεια, τη διαβίβαση πληροφοριακών στοιχείων και τον λογιστικό έλεγχο, με σκοπό την εξασφάλιση αποτελεσματικής λογοδοσίας.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Διακυβέρνηση

Συνδέθηκε με

- Την ενίσχυση της δημοσιονομικής πειθαρχίας
- Τη διεύρυνση της οικονομικής εποπτείας
- Τη βελτίωση του συντονισμού κα
- Την ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης των κρίσεων

Από το 2020 εφαρμόζεται προϋπολογισμός επιδόσεων σε 6 Υπουργεία, το 2021 σε 13 και από το 2022 στα τότε συνολικά 19 (σήμερα 20) Υπουργεία. Πλήρης λειτουργία του συστήματος, αρχικώς, από το 2023 ή 2024.

Ο Προϋπολογισμός Επιδόσεων

είναι ένας νέος τρόπος διαχείρισης του κρατικού προϋπολογισμού, με κύριο γνώμονα την επίδοση,

μετατοπίζεται το επίκεντρο της προσοχής των πολιτών, των πολιτικών και των διαχειριστών δημοσίου χρήματος από τις εισροές (πόρους), στις εκροές (αποτελέσματα) και πρωταρχικό μέλημα αυτών που χαράσσουν πολιτικές γίνεται η σύνδεση των αποτελεσμάτων με τους διατιθέμενους πόρους.

Εν' ολίγοις, με αυτό το σύστημα αυξάνεται η σημασία που δίνεται στην ποιότητα των αποτελεσμάτων των δημοσίων δαπανών και όχι μόνο στο πόσο δημόσιο χρήμα δαπανάται.

Με τον Προϋπολογισμό Επιδόσεων (Performance Budgeting / PB),

δίδεται απάντηση στα ερωτήματα:

«ποιος» και

«πόσο» ξοδεύει

«πού» δαπανώνται οι δημόσιοι πόροι,

ποιες δράσεις χρηματοδοτούν και

με ποιο αποτέλεσμα,

μετατοπίζεται το επίκεντρο της προσοχής των πολιτών, των πολιτικών και των διαχειριστών δημοσίου χρήματος από τις εισροές (πόρους), στις εκροές (αποτελέσματα),

αυξάνεται η σημασία που δίνεται στην ποιότητα των αποτελεσμάτων των δημοσίων δαπανών και όχι μόνο στο πόσο δημόσιο χρήμα δαπανάται.

Άρθρο 15 του ν. 4270/2014

Συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις από τη διεθνή νομοθεσία

Η Κυβέρνηση διασφαλίζει ότι η κατάρτιση, η εκτέλεση και η εφαρμογή της δημοσιονομικής πολιτικής και του Προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης εναρμονίζονται με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας.

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

Η Ατζέντα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, οι σχετικοί με αυτήν 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) και 169 υποστόχοι υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της 70ης Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών στις 25 Σεπτεμβρίου 2015. Οι ΣΒΑ είναι παγκόσμιου χαρακτήρα και γενικής εφαρμογής με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έως το 2030. Δημιουργούν δεσμεύσεις υλοποίησης για όλες τις χώρες, ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εθνικές πραγματικότητες, επίπεδα ανάπτυξης, εθνικές πολιτικές και προτεραιότητες.

Η Ατζέντα 2030 προωθεί την ενσωμάτωση και των τριών διαστάσεων της βιώσιμης ανάπτυξης – κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική – σε όλες τις τομεακές πολιτικές, ενώ παράλληλα προάγει τη διασύνδεση και τη συνοχή των σχετικών με τους ΣΒΑ πολιτικών και νομοθετικών πλαισίων.

Η Ελλάδα αναγνωρίζει τη σημαντική συμβολή των ΣΒΑ στην προαγωγή, μεταξύ άλλων, της κοινωνικής ευημερίας, την εξάλειψη της φτώχειας και τη δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο αυτό, αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα μας η κινητοποίηση των δυνάμεών της προκειμένου να θέσει τις προτεραιότητές της αναφορικά με την Ατζέντα 2030 και να εφαρμόσει αποτελεσματικά τους ΣΒΑ μέσα από την κατάλληλη προσαρμογή τους στις εθνικές προτεραιότητες και ανάγκες.

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (2016-2030)

Στόχος 1: Μηδενική Φτώχεια - Δίνουμε τέλος σε όλες τις μορφές της φτώχειας, παντού

Στόχος 2: Μηδενική Πείνα - Δίνουμε τέλος στην πείνα, πετυχαίνουμε την επισιτιστική ασφάλεια, βελτιώνουμε τη διατροφή και τη βιώσιμη γεωργία

Στόχος 3: Καλή Υγεία και Ευημερία - Διασφαλίζουμε μία ζωή με υγεία και προάγουμε την ευημερία για όλους, σε όλες τις ηλικίες

Στόχος 4: Ποιοτική Εκπαίδευση - Διασφαλίζουμε την ελεύθερη, ισότιμη και ποιοτική εκπαίδευση προάγοντας τις ευκαιρίες για δια βίου μάθηση

Στόχος 5: Ισότητα των Φύλων - Επιτυγχάνουμε την ισότητα των φύλων και την χειραφέτηση όλων των γυναικών και των κοριτσιών

Στόχος 6: Καθαρό Νερό και Αποχέτευση - Διασφαλίζουμε τη διαθεσιμότητα και τη βιώσιμη διαχείριση του νερού και των εγκαταστάσεων υγιεινής για όλους

Στόχος 7: Φτηνή και Καθαρή Ενέργεια - Διασφαλίζουμε την πρόσβαση σε οικονομική, αξιόπιστη, βιώσιμη και σύγχρονη ενέργεια για όλους

Στόχος 8: Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη - Προάγουμε τη διαρκή, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη και την πλήρη και παραγωγική απασχόληση και αξιοπρεπή εργασία για όλους

Στόχος 9: Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές - Οικοδομούμε ανθεκτικές υποδομές, προάγουμε την ανοιχτή και βιώσιμη βιομηχανοποίηση και ενθαρρύνουμε την καινοτομία

Στόχος 10: Λιγότερες Ανισότητες - Μειώνουμε την ανισότητα εντός και μεταξύ των χωρών

Στόχος 11: Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες - Δημιουργούμε ασφαλείς, προσαρμοστικές βιώσιμες πόλεις και ανθρώπινους οικισμούς, χωρίς αποκλεισμούς

Στόχος 12: Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή - Διασφαλίζουμε τη βιώσιμη κατανάλωση και μεθόδους παραγωγής

Στόχος 13: Δράση για το Κλίμα - Αναλαμβάνουμε άμεση δράση για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της

Στόχος 14: Ζωή στο Νερό - Προστατεύουμε και χρησιμοποιούμε με βιώσιμο τρόπο τους ωκεανούς, τις θάλασσες και τους θαλάσσιους πόρους για βιώσιμη ανάπτυξη

Στόχος 15: Ζωή στη Στεριά - Προωθούμε τη βιώσιμη χρήση των χερσαίων οικοσυστημάτων και δασών, καταπολεμούμε την ερημοποίηση, αναστρέφουμε την υποβάθμιση του εδάφους και της βιοποικιλότητας

Στόχος 16: Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί - Προάγουμε τις ειρηνικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίες, παρέχουμε πρόσβαση στη δικαιοσύνη για όλους και οικοδομούμε αποτελεσματικούς θεσμούς σε όλα τα επίπεδα

Στόχος 17: Συνεργασία για τους Στόχους - Ενισχύουμε τα μέσα εφαρμογής και ανανεώνουμε την Παγκόσμια Συνεργασία για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η νέα ταξινόμηση βάσει προγραμμάτων διαμορφώθηκε σε δύο επίπεδα:

Οι τομείς πολιτικής- πρώτο επίπεδο ταξινόμησης βάσει Προγραμμάτων είναι οι ακόλουθοι:

- 01 ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ / ΕΙΔΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
- 02 ΑΜΥΝΑ
- 03 ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
- 04 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
- 05 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ
- 06 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
- 07 ΥΓΕΙΑ
- 08 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΘΡΗΣΚΕΙΑ-ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
- 09 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
- 10 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
- 11 ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
- 12 ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Τα Προγράμματα κάθε Υπουργείου- δεύτερο επίπεδο ταξινόμησης-διαμορφώθηκαν με τρόπο που αυτά να αντιπροσωπεύουν τους κύριους τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ 2024

[Παρουσίαση του PowerPoint \(minfin.gov.gr\)](#)

[21.11.2023 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ-ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ-2024.pdf \(minfin.gov.gr\)](#)

ΠΗΓΗ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

❖ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

σελ. 53 Εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 2021

[ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ-ΕΚΘΕΣΗ-2021.pdf \(minfin.gov.gr\)](#)

❖ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

σελ. 22 Πιλοτικός σχεδιασμός προϋπολογισμού επιδόσεων 2021

❖ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

σελ. 81 Πιλοτικός σχεδιασμός προϋπολογισμού επιδόσεων 2021

[20-1-2021-31-12-ΠΛΗΡΕΣ-ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-ΓΙΑ-ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ-1n.pdf \(minfin.gov.gr\)](#)

ΠΗΓΗ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

- ΔΙΑΤΑΚΤΗΣ (άρθρ. 65 ν.4270/2014)
- ΥΠΟΛΟΓΟΣ (άρθρα 150-155)
- ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (άρθρ.22)
- ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (άρθρα 24-26)
- ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ Η ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΑ

Κύρια όργανα εκτέλεσης προϋπολογισμού

- Διατάκτες: όργανα αρμόδια για την ανάληψη υποχρεώσεων σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα τους, καθώς και για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων των πιστωτών του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. με την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής
- Δημόσιοι υπόλογοι: δημόσιοι λειτουργοί, εντεταλμένοι την είσπραξη εσόδων ή την πληρωμή εξόδων και, γενικά, όσοι, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, διαχειρίζονται χρήματα, αξίες ή υλικό, που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ.
- Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών

Τα στάδια που διέρχεται η διενέργεια δημοσίων δαπανών είναι:

- ❖ Δέσμευση πίστωσης από τον προϋπολογισμό
- ❖ Ανάληψη νομικής υποχρέωσης από τον φορέα
- ❖ Εκκαθάριση
- ❖ Εντολή πληρωμής
- ❖ Πληρωμή
- ❖ Λογιστική αποτύπωση των σχετικών συναλλαγών

Αναλήψεις υποχρεώσεων

Οι Αποφάσεις Ανάληψης Υποχρέωσης όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης πρέπει να φέρουν τουλάχιστον τις υπογραφές, αφενός του **Διατάκτη** του φορέα, ή εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου (τελική υπογραφή), αφετέρου την υπογραφή **Προϊστάμενου Οικονομικών Υπηρεσιών** του φορέα, ή εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου.

Η Απόφαση Ανάληψης Υποχρέωσης είναι διοικητική πράξη και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να αναληφθεί έγκυρα οποιαδήποτε δέσμευση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη και περιέχει βεβαίωση του αρμοδίου οργάνου περί ύπαρξης και δέσμευσης της αναγκαίας πίστωσης (δημοσιονομική δέσμευση).

Ο Διατάκτης είναι εκείνος που έχει την πρωτοβουλία και κινεί τη διαδικασία για την ανάληψη της υποχρέωσης, ενώ είναι και ο τελικός υπογράφων.

Ο Προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών παρέχει τη δημοσιονομική έγκριση εφόσον είναι διαθέσιμες οι απαραίτητες πιστώσεις, τις οποίες και δεσμεύει, ενώ ενημερώνει και το Μητρώο Δεσμεύσεων του φορέα.

Προϊστάμενοι οικονομικών Υπηρεσιών

Ο ρόλος των Προϊσταμένων Οικονομικών Υπηρεσιών ενισχύεται με αυξημένες αρμοδιότητες, αλλά και υποχρεώσεις, τόσο επί του φορέα τους, όσο και επί των εποπτευόμενων φορέων, αν υπάρχουν.

Ειδικά, οι Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων, εμπλέκονται πλέον ενεργά και στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Υπουργείου τους με τη μέριμνα για τη σύσταση και εφαρμογή εσωτερικών δικλείδων, για την ύπαρξη των βέλτιστων πρακτικών στη δημοσιονομική διαχείριση του Υπουργείου τους, την ύπαρξη στεγανών όπου απαιτούνται, την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, τη διασφάλιση της ποιότητας της καταγραφής των στοιχείων και των αναφορών κλπ.

Κατάρτιση κρατικού προϋπολογισμού (ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ)

- ❑ Μέχρι την 31^η Μαΐου εκδίδονται από το ΓΛΚ εγκύκλιοι που ορίζουν τους κανόνες, τις παραδοχές, τις μεθοδολογίες και τις διαδικασίες κατάρτισης του προϋπολογισμού του επόμενου έτους, ώστε τα μεγέθη του να είναι συνεπή με τα δεσμευτικά όρια και τους στόχους του ΜΠΔΣ.
- ❑ Μέχρι την 31^η Ιουλίου υποβάλλονται στο ΓΛΚ σχέδια προϋπολογισμών των φορέων κεντρικής διοίκησης, ενώ στο ίδιο διάστημα οι εποπτευόμενοι φορείς της γενικής κυβέρνησης υποβάλλουν σχέδια συνοπτικών προϋπολογισμών στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) του εποπτεύοντος Υπουργείου.
- ❑ Η ΓΔΟΥ κάθε Υπουργείου αποστέλλει τα επεξεργασμένα σχέδια στο ΓΛΚ μέχρι την 1^η Σεπτεμβρίου - συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση του οικείου προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών με αιτιολόγηση απόκλισης άνω του 5% από τα πραγματοποιηθέντα κατά την τελευταία χρήση έσοδα/έξοδα
- ❑ Κατάθεση προσχεδίου προϋπολογισμού στη Βουλή για συζήτηση την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου και του τελικού σχεδίου για ψήφιση μέχρι την 21^η Νοεμβρίου

Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο εντάσσεται στο **πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης** της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο τα κράτη μέλη ευθυγραμμίζουν τις δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές τους προς τους κανόνες που έχουν συμφωνηθεί σε ενωσιακό επίπεδο.

Αυτή η διαδικασία **συντονισμού της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής** πραγματοποιείται ετησίως από τον Νοέμβριο έως τον Ιούλιο.

Κυρώσεις

- ❑ Οι βασικότερες διατάξεις του ν. 4111/2013 που αφορούν κυρώσεις φορέων γενικής κυβέρνησης σε περίπτωση αποκλίσεων από τους στόχους του ΜΠΔΣ και τους μηνιαίους / τριμηνιαίους στόχους έχουν μεταφερθεί στο μέρος Ζ' του νέου νόμου του δημόσιου λογιστικού
- ❑ Προβλέπονται περικοπές επιχορηγήσεων σε περίπτωση υπέρβασης των στόχων κατά 10% ή περισσότερο, μείωση εγκεκριμένου ποσού ακαθάριστου δανεισμού, κυρώσεις στα μέλη των Δ.Σ. των φορέων και αναστολή καταβολής των αμοιβών τους, φορείς τίθενται υπό εποπτεία για συνεχόμενες αποκλίσεις ή σε πρόγραμμα εξυγίανσης (όταν πρόκειται για ΟΤΑ) με αναστολή προσλήψεων, περιορισμό δαπανών μόνο σε υποχρεώσεις μισθοδοσίας, ενίσχυση των ίδιων εσόδων τους

Οι φορείς με αρμοδιότητες επί των δημοσίων οικονομικών είναι, ιδίως, οι ακόλουθοι:

- α. Η Βουλή των Ελλήνων
- β. Το Υπουργικό Συμβούλιο
- γ. Ο Υπουργός Οικονομικών
- δ. Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
- ε. Οι Υπουργοί και λοιποί επικεφαλής της Γενικής Κυβέρνησης
- στ. Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
- ζ. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων
- η. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνηση

- ι. Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή
- ια. Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο
- ιβ. Ο Οργανισμός Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους
- ιγ. Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Αρμοδιότητες Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου

- ❑ Αξιολογεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις πάνω στις οποίες βασίζονται το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (Μ.Π.Δ.Σ.) και το προσχέδιο και το σχέδιο για τον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό, μέσω αξιολογήσεων του βασικού μακροοικονομικού σεναρίου και των άλλων σεναρίων που χρησιμοποιούνται.
- ❑ Παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες που ενσωματώνονται στο εθνικό πλαίσιο δημοσιονομικής διαχείρισης και προβαίνει σε αξιολογήσεις τυχόν αποκλίσεων, εμφάνισης εξαιρετικών περιστάσεων και ενεργοποίησης του διορθωτικού μηχανισμού
- ❑ Αναλύσει των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών εξελίξεων που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση και τα αποτελέσματα του Κοινωνικού Προϋπολογισμού

Σύνθεση, επιλογή μελών Δ.Σ. Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου

- ❑ Το Δ.Σ. αποτελείται από τον Πρόεδρο και 4 μέλη πενταετούς θητείας, μη ανανεώσιμης – Για το πρώτο Δ.Σ. ειδικά, ο Πρόεδρος και ένα ακόμα μέλος θα έχουν 6ετή θητεία, άλλα δύο μέλη 5ετή και ένα μέλος 4ετή θητεία.
- ❑ Η επιλογή των μελών γίνεται μετά από ανοικτό διαγωνισμό – η Επιτροπή αξιολόγησης των υποψηφιοτήτων αποτελείται από τον Υπουργό Οικονομικών, το Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος και τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου – καταρτίζεται κατάλογος επικρατέστερων υποψηφίων που υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο προς επιλογή και δίνεται έγκριση από την ειδική μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής

Ελεγκτικό Συνέδριο

- ❑ Αναφορικά με το Ελεγκτικό Συνέδριο, προβλέπεται ότι όλα τα νομοσχέδια που αφορούν σε μείζονος σημασίας θέματα δημοσιονομικής διαχείρισης, υποβάλλονται σε αυτό από τον Υπουργό Οικονομικών για γνωμοδότηση
- ❑ Επίσης ανά τρίμηνο αποστέλλεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο ενημέρωση για τις ανακατανομές των πιστώσεων του προϋπολογισμού.

Ιστορική Εξέλιξη του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου (I)

- Με το Γ΄ Ψήφισμα της Δ΄ Εθνικής Συνέλευσης του Άργους ιδρύθηκε το Λογιστικόν και Ελεγκτικόν Συμβούλιον (1829)
- Ίδρυση: 1833 – Πρότυπό του το γαλλικό Ελεγκτικό Συνέδριο
- 1887: Ανάθεση προληπτικού ελέγχου δημοσίων δαπανών
- 1923: Μεταρρυθμίσεις που απέβλεπαν στη βελτίωση της λειτουργίας του
- Στη συνέχεια: η σχετική με το Ελεγκτικό Συνέδριο νομοθεσία συμπληρώθηκε με μία σειρά διαταγμάτων

Ιστορική Εξέλιξη του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου (II)

- 1969: Νόμος περί Δημοσίου Λογιστικού
 - Αρχή εξειδίκευσης των εξόδων στον προϋπολογισμό (ταξινόμηση κατά Υπουργείο και Υπηρεσία, καθώς και κατά κατηγορία, ανάλογα με την αιτία και τη φύση τους).
 - Αρχή ειδικότητας των πιστώσεων και απαγόρευσης της μεταφοράς τους.
- 1972: Κατηγοριοποίηση δικαστικού ελέγχου της διαχείρισης του Δημοσίου Χρήματος σε προληπτικό και κατασταλτικό.
- 1975: Ενδυνάμωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το νέο Σύνταγμα.

Ιστορική Εξέλιξη του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου (III)

- 1980: Κωδικοποίηση των υφισταμένων ρυθμίσεων για τις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου («Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου»).
- 1981: Έκδοση διατάγματος προς ρύθμιση του τρόπου άσκησης δικαιοδοτικών κλπ. αρμοδιοτήτων Ελεγκτικού Συνεδρίου
- Από τότε, περίπου 120 επιμέρους νομοθετήματα έχουν επιφέρει μικρές τροποποιήσεις
- Ρύθμιση λεπτομερειών σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχου και τους εσωτερικούς κανόνες λειτουργίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με αποφάσεις της Ολομελείας του.
- ν. 4129/2013, Α΄ 52, «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο», αντικαταστάθηκε από ν. 4820/2021 (Α΄, 130)
- ν. 4700/2020, Α΄ 127

Κύρια χαρακτηριστικά του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου

- Ένας από τους παλαιότερους θεσμούς του σύγχρονου ελληνικού Κράτους.
- Αρμοδιότητες συνταγματικά κατοχυρωμένες
- Ανήκει στη δικαστική εξουσία
- Ανώτατο δημοσιονομικό δικαστήριο της χώρας
- Ο μοναδικός εξωτερικός ελεγκτής της δημοσιονομικής διαχείρισης
- Έχει δικαίωμα να επιβάλλει κυρώσεις μετά από κατ' αντιμωλία διαδικασία

Εσωτερικοί κανονισμοί

- Κανονισμός λειτουργίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (δικαστικοί σχηματισμοί (αριθμ απόφ. ΦΓ8/42900/2023 Πλήρους Ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου, ΦΕΚ Β', 4069/29.7.2022)
- Ρυθμίσεις για τη συγκρότηση και τη λειτουργία της Ολομέλειας και των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (αριθμ. απόφ. ΦΓ8/44407/2020 Ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου, ΦΕΚ Β', 3779/8.9.2020) .
- Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας των Υπηρεσιών Διοίκησης και Ελέγχου του ΕΛΣ ((αριθμ απόφ. ΦΓ2/42900/2022 Πλήρους Ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου, ΦΕΚ Β', 4069/29.7.2022)
- Χειρισμός από το Ελεγκτικό Συνέδριο των καταγγελιών, αναφορών και αιτημάτων ελέγχου που υποβάλλονται στις υπηρεσίες του (αριθμ. απόφ. ΦΓ8/71316/2022 Πλήρους Ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου, ΦΕΚ Β', 6592/21.12.2022)
- Χάρτης Δεοντολογίας των Δικαστικών Λειτουργών του Ελεγκτικού Συνεδρίου (αριθμ. απόφ. ΦΓ8/55595/2020 Πλήρους Ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου, ΦΕΚ Β', 4942/9.11.2020).

Ιεραρχία δικαστικών λειτουργιών εντός του Ελεγκτικού Συνεδρίου

- Πρόεδρος
- 10 Αντιπρόεδροι
- 40 Σύμβουλοι
- 50 Πάρεδροι
- 50 Εισηγητές
- Γενικός Επίτροπος Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο
- Επίτροπος Επικρατείας
- 5 Αντεπίτροποι της Επικρατείας
- 4 Πάρεδροι
- 8 Εισηγητές

Σύνολο: 170

Οργανωτική δομή Ελεγκτικού Συνεδρίου

- Ολομέλεια
- 10 Τμήματα
- 7 Κλιμάκια
- 14 Υπηρεσίες Γενικών Συντονιστών
- 111 Υπηρεσίες Επιτρόπων, στελεχωμένες από δικαστικούς υπαλλήλους

Ολομέλεια

- Πρόεδρος
- Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο
- Αντιπρόεδροι
- Σύμβουλοι

Τμήματα

- Αντιπρόεδρος
- 2 Σύμβουλοι
- 2 Πάρεδροι

με αποφασιστική ψήφο

με συμβουλευτική ψήφο

- Αντεπίτροπος
- Εισηγητές
- Γραμματέας

παρίστανται

Κατανομή προσωπικού

- 354 υπάλληλοι στην Κεντρική Υπηρεσία
- 205 υπάλληλοι, στις Υπηρεσίες Επιτρόπων που εδρεύουν στην περιφέρεια Αττικής.
- 53 υπάλληλοι στη Θεσσαλονίκη
- 278 υπάλληλοι σε 51 Νομούς του Κράτους

Συνολικές οργανικές θέσεις: 890

Υπηρεσίες Επιτρόπων

- Αποκεντρωμένη δομή: Υπηρεσίες Επιτρόπων στα 20 Υπουργεία, στις 51 πρωτεύουσες νομών και σε ορισμένα ν.π.δ.δ. και Ο.Τ.Α.
- Ελεγκτικές κυρίως αρμοδιότητες
- Άλλες Ελεγκτικές Υπηρεσίες Επιτρόπων

Συνταγματικές αρμοδιότητες

- Το άρθρο 98 του Συντάγματος (Τμήμα Ε' «Δικαστική Εξουσία», Κεφάλαιο Δεύτερο «Οργάνωση και Δικαιοδοσία των Δικαστηρίων») ορίζει τις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου με ενδεικτικό τρόπο.
- Διάκριση αρμοδιοτήτων Ελεγκτικού Συνεδρίου σε:
 - Ελεγκτικές
 - Γνωμοδοτικές
 - Δικαιοδοτικές

Έλεγχος της εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού (I)

- Υποχρέωση όσων διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα να λογοδοτούν ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου
- Εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται κατά τον έλεγχο.
- Ενημέρωση της Βουλής για την εκτέλεση του προϋπολογισμού από την Κυβέρνηση.

Σχέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τη νομοθετική εξουσία

- Υποβολή στη Βουλή:
 - Ετήσιας Έκθεσης επί των ευρημάτων του ελέγχου (συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής - δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως)
 - Υποδείξεις για τροποποιήσεις και βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών και της σχετικής νομοθεσίας
 - Ζητήματα ελέγχου απόδοσης
 - «Διαδήλωση» επί του Απολογισμού και του Γενικού Ισολογισμού του Κράτους (συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής)

Η διαδικασία κατασταλτικού ελέγχου

- Υποβολή των λογαριασμών στο Δικαστήριο - προθεσμία.
- Επεξεργασία των λογαριασμών από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου του Δικαστηρίου.
- Συμπληρωματικές πληροφορίες μπορεί να ζητηθούν με Φύλλο Μεταβολών και Ελλείψεων, που αποστέλλεται από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου στον ελεγχόμενο.
- Ο ελεγχόμενος υποχρεούται να παράσχει τις αναγκαίες εξηγήσεις/διευκρινίσεις εντός της ταχθείσης προθεσμίας.
- Η αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου εκδίδει σχετική πράξη.

*Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπολόγων
προς την υποχρέωση λογοδοσίας ...
...το Δικαστήριο επιβάλλει κυρώσεις*

- Αρμόδιος Επίτροπος
- Είδη κυρώσεων
 - Πρόστιμο (μέχρι του μηνιαίου μισθού).
 - Σύνταξη των λογαριασμών από υπάλληλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου με δαπάνες του υπολόγου.
 - Καταλογισμός του υπολόγου με το ποσό των χρημάτων/την αξία του υλικού για τη διαχείριση του οποίου δεν αποδόθηκε λογαριασμός.
 - Άσκηση πειθαρχικής δίωξης, ύστερα από σχετική αίτηση του Δικαστηρίου, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην προσωρινή ή και οριστική απόλυση του υπαλλήλου από την υπηρεσία του (πειθαρχικό αδίκημα).

Άρθρο 39 παρ. 4 του ν.4129/2012 (προϊσχύων δίκαιο)

«Αντικείμενο και μεθοδολογία ελέγχου λογαριασμών και απολογισμών»

1. ... 4. Ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τα ελεγκτικά πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI).

Άρθρο 61 του ν.4820/2021 (Α', 130) «Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις»

Επαγγελματισμός

1. Κατά τους ελέγχους του, το Ελεγκτικό Συνέδριο ευθυγραμμίζεται με τις αρχές και τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Θεσμών, που ακολουθούν οι ομοειδείς ελεγκτικοί θεσμοί, και ιδίως το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, χωρίς να αποκλείεται η ανάπτυξη από το Ελεγκτικό Συνέδριο των ελεγκτικών μεθόδων, που προσήκουν καλύτερα στις εθνικές ελεγκτικές ανάγκες.
2. ...

Άρθρο 169 ν.4270/2014 (Α΄143)

Εξωτερικός έλεγχος

[άρθρο 3(1) Οδηγίας 2011/85/ΕΕ]

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί τον εξωτερικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και λογαριασμών, καθώς και των συστημάτων λογιστικών και δημοσιονομικών αναφορών κατά το άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια των Υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου και των εσωτερικών δικλίδων όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

ν. 4820/2021 (Α' 180)

Άρθρο 9 παρ. 1 περ. α' Ελεγκτικές αρμοδιότητες

1. ... α) Ο διαρκής έλεγχος της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των φορέων που υπάγονται στην ελεγκτική του δικαιοδοσία ως προς την ικανότητά τους να αποτρέπουν τους δημοσιονομικούς κινδύνους. β) ...

Άρθρο 86

Έλεγχος αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου

Έλεγχος αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου

Κατά τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του ελεγχόμενου φορέα, το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει αν το σύστημα λειτουργεί αποτελεσματικά προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους

1. αυθαίρετης υλικής αφαίρεσης ή καταστροφής της περιουσίας του (λ.χ. υπεξαίρεση),
2. απεμπόλησης από αυτόν δημόσιων αξιώσεων σε βάρος τρίτων (λ.χ. μη είσπραξη φόρου),
3. ανάληψης από αυτόν δημόσιων υποχρεώσεων χωρίς δυνατότητα εκπλήρωσης (λ.χ. δάνεια),
4. μη σύννομης χορήγησης από τον φορέα δικαιωμάτων υπέρ τρίτων (λ.χ. μη νόμιμη απευθείας ανάθεση),
5. μη σύννομης εκταμίευσης από τον φορέα δημοσίου χρήματος (λ.χ. πληρωμή χωρίς υπαρκτή παραλαβή) ή
6. διάθεσης δημόσιας περιουσίας χωρίς εγγύηση επίτευξης του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος (λ.χ. σπάταλη διαχείριση).

Έλεγχος αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου (συνέχεια)

Ο έλεγχος διεξάγεται μέσω

είτε της διαπίστωσης κινδύνου, οπότε ερευνάται αν αυτός επαληθεύεται με τη διάγνωση περιπτώσεων όπου επήλθε

είτε του εντοπισμού συγκεκριμένης αντικανονικής περίπτωσης, οπότε διερευνώνται οι αδυναμίες του εσωτερικού ελέγχου που οδήγησαν στην παραγωγή της αντικανονικότητας

Από το 2020, για λόγους

- διαφάνειας,
 - εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών,
 - αλλά και για παιδευτικούς λόγους (με κύριους αποδέκτες τους ελεγχόμενους φορείς)
- ☐ με την ΦΓ8/28662/2020 (φ. 2424/18.6.2020, Β') κανονιστική απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου «Ορισμός Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου εντός του Ελεγκτικού Συνεδρίου»,
[ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ \(elsyn.gr\)](http://elsyn.gr)

☐ και το συνοδούν αυτή κείμενο 284 σελίδων
αποτυπώθηκε η αντίληψη του Ανωτάτου Δημοσιονομικού Δικαστηρίου αναφορικά

- με το περιεχόμενο του εσωτερικού ελέγχου
- και τα όργανα άσκησης

[<4D6963726F736F667420576F7264202D20D4EF20D3FDF3F4E7ECE120C5F3F9F4E5F1E9EAEFFD20C5EBDDE3F7EFF52E646F63> \(elsyn.gr\)](http://elsyn.gr)

Γ' ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ Υ. Ε ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ (002).pdf (elsyn.gr)

(συνέχεια)

ενώ

□ με την κανονιστική απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ΦΓ8/55081/2020 (φ. 4938/9.11.2020)

καθορίστηκε η

«Διαδικασία Ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο της ύπαρξης, της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου στους φορείς που υπάγονται στην ελεγκτική του δικαιοδοσία».

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (elsyn.gr)

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
- ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
- ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου | ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ (elsyn.gr)

Στοιχεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, κατά το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνει:

α) τον Ενδογενή ή Εσωτερικό Έλεγχο (control),

β) τον Εσωτερικό Ελεγκτή (internal auditor), ή τη Μονάδα εσωτερικού ελέγχου και

γ) την Επιτροπή Διασφάλισης της Ανεξαρτησίας του Εσωτερικού Ελεγκτή (audit committee) ή Επιτροπή Ελέγχου.

A) Ο Ενδογενής Έλεγχος

Ο Ενδογενής Έλεγχος αποβλέπει στον εντοπισμό των δημοσιονομικών κινδύνων που ελλοχεύουν σε κάθε φάση της δημοσιονομικής διαδικασίας και στη θέσπιση κατάλληλων και αποτελεσματικών δικλίδων για την αντιμετώπισή τους.

Σε κάθε μια από τις φάσεις που συνθέτουν τις επιμέρους διαδικασίες διενέργειας δαπάνης (ανάληψης υποχρέωσης, εκκαθάρισης δαπάνης και εντολής πληρωμής, ταμειακής διαχείρισης, αποθήκης και λογιστικής αποτύπωσης) ενσωματώνεται μία σειρά ενεργειών ελέγχου (Ενδογενής Έλεγχος).

Οι επιμέρους δημοσιονομικές διαδικασίες περιγράφονται σε πίνακες

Σε κάθε πίνακα περιλαμβάνονται στήλες στις οποίες καταγράφονται

- Σε μια πρώτη στήλη, που φέρει τον τίτλο της κάθε διαδικασίας, οι ενέργειες προς παραγωγή πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες, δηλαδή τα διάφορα στάδια ροής των εργασιών με περιγραφή της εσωτερικής διαδικασίας που ακολουθείται κάθε φορά.
- Σε μία δεύτερη στήλη με τίτλο «Κίνδυνοι», εντοπίζονται οι παρεκκλίσεις από τη νομιμότητα και κανονικότητα που πιθανολογούνται για την οικεία ενέργεια (χρησιμοποιούνται κόκκινα στοιχεία),
- Σε μια τρίτη στήλη με τίτλο «Εσωτερικές Δικλίδες, χειρωνακτικές/αυτοματοποιημένες/μικτές» αναφέρονται οι διαδικασίες πρόληψης και αποτροπής των κινδύνων (χρησιμοποιούνται πράσινα στοιχεία), με παράλληλη αναφορά του υπεύθυνου της εσωτερικής δικλίδας

Οι πίνακες της προηγούμενης παραγράφου συντάσσονται, τηρούνται και τροποποιούνται με ευθύνη του δημοσιονομικώς υπευθύνου κάθε επιμέρους διαδικασίας

Ανατροπή ανάληψης υποχρέωσης κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους και στη λήξη του.		Κίνδυνος	Εσωτερικές δικλίδες (Χειρωνακτικές/ Αυτοματοποιημένες/Μικτές)		
Στάδιο ροής εργασιών	Περιγραφή Εργασίας - Εσωτερικής Διαδικασίας	Εντοπισθέντες εγγενείς κίνδυνοι	Διαδικασία Ελέγχου/ Περιγραφή εσωτερικών δικλίδων	Υπεύθυνος εσωτερικής δικλίδας	X/A/M
Στάδιο 1 – Ανατροπή δεσμεύσεων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.	<p>Ο Προϊστάμενος Τμήματος, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους παρακολουθεί τις δαπάνες και στις περιπτώσεις που για οποιοδήποτε λόγο δεν πραγματοποιούνται διενεργείται μερική ή ολική ανατροπή της υποχρέωσης.</p> <p>Για κάθε τέτοια περίπτωση ο Λογιστής Γ, μέσω του λογιστικού προγράμματος ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ, εκδίδει σχέδιο ανακλητικής απόφασης, χωριστά για κάθε μια ανάληψη υποχρέωσης που ανατρέπεται, ανά κωδικό ΑΛΕ για το συνολικό ποσό της ανειλημμένης υποχρέωσης ή μέρος αυτής.</p> <p>Η ανακλητική απόφαση ανά ΑΛΕ συνοδεύεται από κατάσταση/πίνακα όπου αναγράφονται διακεκριμένα όλα τα στοιχεία ταυτότητας (αριθμός πρωτοκόλλου, ημερομηνία, ΑΔΑ) της σχετικής απόφασης ανάληψης που ανακαλείται, τα στοιχεία καταχώρισής της στο ΟΠΣΔΠ και το ποσό της ανατρεπόμενης ανάληψης υποχρέωσης.</p>	<p>Ενδέχεται να μην εντοπιστούν οι δεσμεύσεις που δεν λογιστικοποιήθηκαν με αποτέλεσμα να παραμένουν στους λογαριασμούς δεσμευμένες πιστώσεις.</p>	<p>Η διαδικασία ελέγχεται από τον Προϊστάμενο Οικονομικής Διαχείρισης, τον ΓΔΟΥ και τον Διατάκτη.</p>	<p>Προϊστάμενος Οικονομικής Διαχείρισης</p> <p>ΓΔΟΥ</p> <p>Διατάκτη</p>	M

B) Ο Εσωτερικός Ελεγκτής (internal auditor) ή η Μονάδα εσωτερικού ελέγχου :

- ❖ επισκοπεί αδιάκοπα τη λειτουργία του Ενδογενούς Ελέγχου προς τον σκοπό της διαπίστωσης των αδυναμιών του και της διατύπωσης σχετικών συστάσεων προς τους δημοσιονομικούς υπεύθυνους
- ❖ σχηματίζει αυτοτελή, ανεξάρτητη εκτίμηση περί των δημοσιονομικών κινδύνων κάθε διαδικασίας με δημοσιονομικές συνέπειες,
- ❖ και με βάση την εκτίμησή του αυτή διαμορφώνει άποψη την καταλληλότητα των δικλίδων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των διαπιστωθέντων από αυτόν κινδύνων
- ❖ συγκρίνει τις δικές του εκτιμήσεις περί των κινδύνων και των αναγκαίων δικλίδων με ό,τι εφαρμόζεται στον Ενδογενή Έλεγχο,
- ❖ διατυπώνει συστάσεις στηριζόμενες στις αποκλίσεις που τυχόν έχει εντοπίσει.
- ❖ μπορεί να προγραμματίζει και εκτελεί στοχευμένους ελέγχους.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

❖ διατυπώνει μη δεσμευτική γνώμη περί αποφυγής κινδύνων ή περί ανάληψης διορθωτικών ενεργειών για την αντιμετώπιση αδυναμιών του Ενδογενούς Ελέγχου, όταν η γνώμη αυτή ζητείται από τους δημοσιονομικούς υπεύθυνους. Κατά την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ο Εσωτερικός Ελεγκτής διατηρεί την ανεξαρτησία του.

Αν λειτουργεί συμβουλευτικά, την τελική απόφαση και την ευθύνη έχουν οι αρμόδιοι υπεύθυνοι του Ενδογενούς Ελέγχου.

Γ) Η Επιτροπή Διασφάλισης της Ανεξαρτησίας του Εσωτερικού Ελεγκτή

- ❖ είναι τριμελής ή πενταμελής
- ❖ παρακολουθεί την εφαρμογή των συστάσεων του Εσωτερικού Ελεγκτή και των ενεργειών που αναλαμβάνονται για τον σκοπό αυτό,
- ❖ θέτει υπόψη του συλλογικού οργάνου διοίκησης ή του επικεφαλής του φορέα κάθε ζήτημα που κρίνει ότι είναι αναγκαίο να τεθεί, σχετικά με τα καθήκοντα του Εσωτερικού Ελεγκτή,
- ❖ προτείνει τυχόν ενέργειες και μέτρα που πρέπει να ληφθούν,
- ❖ λαμβάνει θέση σε τυχόν διαφωνία που ανακύπτει μεταξύ του Εσωτερικού Ελεγκτή και των δημοσιονομικώς υπευθύνων, όσον αφορά τις αδυναμίες του Ενδογενούς Ελέγχου, τα συναφή ευρήματα και τις συστάσεις,

- ❖ αίρει διαφωνίες μεταξύ του Εσωτερικού Ελεγκτή και των δημοσιονομικών υπευθύνων, ύστερα από αίτημα ενός από αυτούς ή αυτεπάγγελτα,
- ❖ ενημερώνεται για τον σχεδιασμό κάθε ελεγκτικού έργου του Εσωτερικού Ελεγκτή, μέσω της κοινοποίησης σε αυτήν των Υπομνημάτων Σχεδιασμού Ελέγχου, καθώς και για τυχόν αλλαγές.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο

πραγματοποιεί κάθε έτος:

- ελέγχους υποχρεωτικούς εκ του νόμου και
- ελέγχους σε πεδία δημόσιας διαχείρισης που επιλέγει ύστερα από εκτίμηση κινδύνων.

Ετήσιοι έλεγχοι υποχρεωτικοί εκ του νόμου είναι:

- (i) Ο έλεγχος επί του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους για τη σύνταξη της οικείας έκθεσης που απευθύνεται στη Βουλή .
- (ii) Οι προσυμβατικοί έλεγχοι επί σχεδίων συμβάσεων ποσού άνω των 300.000 ευρώ .
- (iii) Οι έλεγχοι στους λογαριασμούς των δημοσίων υπολόγων και όσων εξομοιώνονται με αυτούς .
- (iv) Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των φορέων που υπάγονται στην ελεγκτική του δικαιοδοσία .

Έλεγχοι σε πεδία δημόσιας διαχείρισης που επιλέγει ύστερα από εκτίμηση κινδύνων:

(i) Έλεγχοι επιδόσεων, δηλαδή έλεγχοι που στοχεύουν στη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης επί της οικονομικότητας, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της δημόσιας διαχείρισης, με αποκλεισμό εκτιμήσεως επί της σκοπιμότητας των ενεργειών των ελεγχόμενων διαχειρίσεων

(ii) Στοχευμένοι έλεγχοι συμμόρφωσης επί διαχειριστικών πεδίων υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος όταν κρίνεται ότι η διαχειριστική δραστηριότητα εμφανίζει κινδύνους αξιοπιστίας των λογαριασμών ή παρατυπίας των υποκείμενων στους λογαριασμούς συναλλαγών.

(iii) Έλεγχοι εντοπισμού συστημικών παθογενειών στη δημόσια διαχείριση που συνοδεύονται από ανάλυση των αιτίων που τις προκαλούν καθώς και από συστάσεις στηριγμένες στη διάγνωση των αιτίων

Είδη ελέγχων ως προς τα κριτήρια ελέγχων

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο διακρίνονται,

ανάλογα με τα κριτήρια ελέγχου που χρησιμοποιούνται,

- σε ελέγχους αξιοπιστίας των λογαριασμών,
- σε ελέγχους συμμόρφωσης και
- σε ελέγχους επιδόσεων.

Έλεγχοι αξιοπιστίας των λογαριασμών

- Για την κρίση περί την αξιοπιστία του λογαριασμού διαπιστώνεται η πληρότητα, η ακρίβεια και η αλήθεια των εγγραφών που περιέχει ο λογαριασμός καθώς και η συνοχή των εγγραφών του μεταξύ τους και με τους υποκείμενους ή υπερκείμενους αυτού λογαριασμούς ή με αντίστοιχους λογαριασμούς παρελθουσών χρήσεων.
- Στο πλαίσιο των ελέγχων αξιοπιστίας λογαριασμού ελέγχεται επίσης αν τηρήθηκαν οι λογιστικές αρχές που διέπουν την τήρηση των λογαριασμών, αν ο λογαριασμός είναι επαρκώς κατανοητός και αν παρέχει ικανοποιητική συνολική αντίληψη της εν γένει οικονομικής κατάστασης που αποτυπώνεται σε αυτόν.

Έλεγχοι συμμόρφωσης

➤ Στους ελέγχους συμμόρφωσης ελέγχεται η νομιμότητα και η κανονικότητα των πράξεων δέσμευσης πίστωσης από τον προϋπολογισμό, ανάληψης νομικής υποχρέωσης από τον ελεγχόμενο φορέα, εκκαθάρισης, εντολής πληρωμής, πληρωμής και λογιστικής αποτύπωσης των σχετικών συναλλαγών.

➤ Ως έλεγχος συμμόρφωσης νοείται επίσης και η έρευνα για τη διαπίστωση αν ο ελεγχόμενος φορέας εφαρμόζει τη νομοθεσία με δημοσιονομικές συνέπειες που διέπει τη λειτουργία του ή που οφείλει να εφαρμόζει λόγω της αποστολής του, όπως προδιαγράφεται στον νόμο.

Έλεγχοι επιδόσεων

□ Κατά τους ελέγχους επιδόσεων που διεξάγει το Ελεγκτικό Συνέδριο ερευνάται αν τα συστήματα διαχείρισης, οι λειτουργίες, τα προγράμματα, οι δραστηριότητες ή οι φορείς λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές της οικονομικότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

□ Κατά τον έλεγχο αυτόν, χωρίς να ελέγχεται η σκοπιμότητα των ενεργειών του ελεγχόμενου φορέα, διερευνάται αν οι στόχοι δημοσιονομικής διαχείρισης που έχουν τεθεί από αυτόν εμφανίζουν πρόδηλη αντίφαση, αν τα μέσα που επελέγησαν για την επίτευξη των στόχων είναι αναγκαία και επαρκή, και αν η εκτέλεση των ενεργειών προς επίτευξη των στόχων ανταποκρίνεται στον αρχικό σχεδιασμό ή αυτός υπέστη εγκαίρως τις δέουσες τροποποιήσεις για την επίτευξη των στόχων.

Έλεγχοι επιδόσεων (συνέχεια)

- ❑ Ο έλεγχος επιδόσεων οδηγεί στην παραγωγή τεκμηριωμένων συστάσεων που στηρίζεται στην επαρκή και κατανοητή επεξήγηση της λογικής σύνδεσης των κριτηρίων ελέγχου και των επιμέρους ευρημάτων με τη συναγωγή συμπερασμάτων ικανών να στηρίξουν τις συστάσεις που διατυπώνονται

Είδη ελέγχου ως προς την προσέγγιση του ελέγχου

- Οι έλεγχοι που διενεργούνται διακρίνονται, ανάλογα με την προσέγγιση που υιοθετείται για τον έλεγχο,
- σε ελέγχους αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου να ελαχιστοποιήσει τους δημοσιονομικούς κινδύνους και
 - σε ελέγχους ευθείας διαπίστωσης της μη τήρησης από τον ελεγχόμενο φορέα των κανόνων που οφείλει να τηρεί.

Έλεγχος αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου

Κατά τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του ελεγχόμενου φορέα, το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει αν το σύστημα λειτουργεί αποτελεσματικά προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους

1. αυθαίρετης υλικής αφαίρεσης ή καταστροφής της περιουσίας του (λ.χ. υπεξαίρεση),
2. απεμπόλησης από αυτόν δημόσιων αξιώσεων σε βάρος τρίτων (λ.χ. μη είσπραξη φόρου),
3. ανάληψης από αυτόν δημόσιων υποχρεώσεων χωρίς δυνατότητα εκπλήρωσης (λ.χ. δάνεια),
4. μη σύννομης χορήγησης από τον φορέα δικαιωμάτων υπέρ τρίτων (λ.χ. μη νόμιμη απευθείας ανάθεση),
5. μη σύννομης εκταμίευσης από τον φορέα δημοσίου χρήματος (λ.χ. πληρωμή χωρίς επαρκή παραλαβή) ή
6. διάθεσης δημόσιας περιουσίας χωρίς εγγύηση επίτευξης του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος (λ.χ. σπάταλη διαχείριση).

Έλεγχος αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου (συνέχεια)

Ο έλεγχος διεξάγεται μέσω

είτε της διαπίστωσης κινδύνου, οπότε ερευνάται αν αυτός επαληθεύεται με τη διάγνωση περιπτώσεων όπου επήλθε

είτε του εντοπισμού συγκεκριμένης αντικανονικής περίπτωσης, οπότε διερευνώνται οι αδυναμίες του εσωτερικού ελέγχου που οδήγησαν στην παραγωγή της αντικανονικότητας

Απευθείας έλεγχος για τη διαπίστωση αντικανονικότητας (δημοσιονομικών πλημμελειών)

Στον απευθείας έλεγχο για τη διαπίστωση πλημμελειών, το Ελεγκτικό Συνέδριο επιλαμβάνεται του ελέγχου χωρίς να έχει διερευνήσει προηγουμένως την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Ο έλεγχος μπορεί να διεξαχθεί πριν ακόμη η ελεγχόμενη πράξη παραγάγει δημοσιονομικές συνέπειες (εκ των προτέρων έλεγχος ή προληπτικός έλεγχος) ή μετά την παραγωγή των συνεπειών αυτών (εκ των υστέρων έλεγχος ή κατασταλτικός έλεγχος).

Απευθείας έλεγχος για τη διαπίστωση δημοσιονομικών πλημμελειών (συνέχεια)

Αν κατά τον έλεγχο του συστήματος εσωτερικού ελέγχου διαγνωσθεί έντονος κίνδυνος παραγωγής παράνομων πράξεων ή αν ο εσωτερικός έλεγχος βρίσκεται σε κατάσταση εμπλοκής μη δυνάμενος να χαρακτηρίσει με βεβαιότητα πράξη ή ενέργεια ως νόμιμη και κανονική, επιτρέπεται εξαιρετικώς ο απευθείας έλεγχος των πράξεων ή ενεργειών αυτών από το Ελεγκτικό Συνέδριο πριν από την παραγωγή των δημοσιονομικών συνεπειών που αυτές συνεπάγονται σύμφωνα με τον νόμο.

Είδη ελέγχου ως προς το αντικείμενο του ελέγχου

Οι έλεγχοι που διεξάγονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο διακρίνονται

ως προς το αντικείμενό τους,

- σε ελέγχους συνολικής διαχείρισης (ετήσιοι έλεγχοι) και
- σε ελέγχους θεματικούς ή εξατομικευμένους (ειδικοί έλεγχοι).

Έλεγχοι συνολικής διαχείρισης

Το Ελεγκτικό Συνέδριο διερευνά, ανάλογα με τα κριτήρια ελέγχου και την ελεγκτική προσέγγιση που χρησιμοποιεί, την ποιότητα της δημοσιονομικής διαχείρισης του ελεγχόμενου φορέα για τη χρονική περίοδο που, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που τον διέπουν, οφείλει να λογοδοτήσει. Αν δεν ορίζεται άλλως, η χρονική αυτή περίοδος είναι ετήσια.

Στους ελέγχους αυτούς συνδυάζονται ελεγκτικές προσεγγίσεις και διαδικασίες ώστε με τις λιγότερες κατά το δυνατόν ελεγκτικές δυνάμεις να επιτευχθεί το ασφαλέστερο κατά το δυνατόν ελεγκτικό αποτέλεσμα.

Έλεγχοι συνολικής διαχείρισης (συνέχεια)

Για τον σκοπό αυτόν συνδυάζεται ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διαδικασίες ανάλυσης και σύγκρισης δεδομένων, καθώς και επαρκείς δοκιμασίες σε συγκεκριμένες εγγραφές, συναλλαγές, ενέργειες ή δράσεις προκειμένου να διαπιστωθεί, ανάλογα με το είδος και τα κριτήρια του ελέγχου, η ακρίβεια, η ορθότητα ή η αποτελεσματικότητα αυτών.

Για την ταχύτερη ανάλυση δεδομένων και την επίτευξη καθολικότητας του ελέγχου της διαχείρισης μπορεί να αναπτυχθούν ή να χρησιμοποιηθούν λογισμικά τεχνητής νοημοσύνης.

Θεματικοί έλεγχοι

Οι θεματικοί έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου διεξάγονται σε ένα από τα ειδικότερα θέματα του Χάρτη Θεματολογίας Ελέγχων του Συνεδρίου.

Εκτείνονται σε περισσότερους του ενός φορείς (οριζόντιοι θεματικοί έλεγχοι) εκτός αν εξαιρετικώς αφορούν μόνον έναν (κάθετος θεματικός έλεγχος).

Εξατομικευμένοι Έλεγχοι

Οι εξατομικευμένοι έλεγχοι αφορούν συγκεκριμένους λογαριασμούς ή κατηγορίες εγγραφών σ' αυτούς ή συγκεκριμένες πράξεις ή ενέργειες δημοσιονομικής διαχείρισης.

Οι έλεγχοι μπορεί να αφορούν επίσης την αξιοπιστία συγκεκριμένου συστήματος πληροφορικής ή λογισμικού που χρησιμοποιείται από ελεγχόμενο φορέα.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι εξατομικευμένοι έλεγχοι μπορεί να αφορούν, ως έκτακτοι διαχειριστικοί έλεγχοι, έναν φορέα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα διαχείρισης.

Είδη ελέγχου ως προς τις έννομες συνέπειες που συνεπάγονται

Οι έλεγχοι που διεξάγονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο

διακρίνονται,

ως προς τις έννομες συνέπειες που συνεπάγονται,

- σε ελέγχους που διακωλύουν την ανάπτυξη των συνεπειών της ελεγχόμενης πράξης,
- σε ελέγχους που μπορεί να καταλήξουν στην απαλλαγή ή τον καταλογισμό των δημοσιονομικώς υπευθύνων,
- σε ελέγχους που ολοκληρώνονται με τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης επί ελεγχθείσας διαχείρισης και
- σε ελέγχους που ολοκληρώνονται με τη διατύπωση συστάσεων και την ενημέρωση της Βουλής και της εκτελεστικής εξουσίας για τα οικεία ευρήματα και της συστάσεως.

Έλεγχοι που διακωλύουν την ανάπτυξη νομικών συνεπειών

Οι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου διακωλύουν την ανάπτυξη συνεπειών στις ελεγχόμενες πράξεις μόνον όπου αυτό ρητώς προβλέπεται στον νόμο.

Έλεγχοι απαλλαγής ή καταλογισμού δημοσιονομικώς υπευθύνων

Δημοσιονομικώς υπεύθυνοι είναι όσοι εμπλέκονται στη δημοσιονομική διαδικασία για την παραγωγή πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες.

Αν από τις πράξεις ή παραλείψεις τους προκύψει έλλειμμα που διαπιστώνεται σε έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το έλλειμμα καταλογίζεται, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις περί Ελεγκτικού Συνεδρίου, σε βάρος της περιουσίας τους, άλλως απαλλάσσονται από την ευθύνη.

Έλεγχοι για τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης

Οι έλεγχοι για τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης διεξάγονται, σύμφωνα με τα οικεία διεθνή πρότυπα, επί του συνόλου μιας διαχείρισης ή ενός λογαριασμού και καταλήγουν στη διατύπωση συμπεράσματος ως προς την ορθότητά τους.

Έλεγχοι για τη διατύπωση συστάσεων

Στους ελέγχους του Ελεγκτικού Συνεδρίου

όπου διαπιστώνονται συστημικές παθογένειες

ή προβλήματα αναφορικά με την εκτέλεση προγραμμάτων επιδόσεων

ή εν γένει προβλήματα οργανωτικής ή λειτουργικής φύσης,

το Ελεγκτικό Συνέδριο διατυπώνει συστάσεις,

τις οποίες γνωστοποιεί στη Βουλή και την Κυβέρνηση,

παρακολουθώντας στη συνέχεια τη συμμόρφωση των ενδιαφερόμενων φορέων με τις συστάσεις αυτές.

Από το 1953 και εφεξής, οργανώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα συναντήσεις των προέδρων των δημοσίων ανώτατων ελεγκτικών θεσμών σε διάφορες χώρες του κόσμου. Από τις συναντήσεις αυτές προέκυψε μια διεθνής οργάνωση, το INTOSAI, ακρωνύμιο στην αγγλική από τις λέξεις Διεθνής Οργάνωση Ανώτατων Ελεγκτικών Θεσμών (INTERNATIONAL ORGANIZATION OF THE SUPREME AUDIT INSTITUTIONS) που λειτουργεί ως σωματειακή ένωση εξυπηρετούμενο γραμματειακά από το Αυστριακό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Υπό την πίεση των μεταβολών που συντελούνταν στο χώρο της ιδιωτικής ελεγκτικής και την επιρροή όσων από την τελευταία περνούσαν στο χώρο του δημοσιονομικού ελέγχου, το INTOSAI άρχισε να οργανώνει

- συλλογή καλύτερων πρακτικών,
- σεμινάρια επιμόρφωσης και
- ομάδες εργασίας για τη διατύπωση ελεγκτικών προτύπων.

<https://www.intosai.org/>

- Η ανάπτυξη ειδικού πλαισίου επαγγελματικών προτύπων, είναι μία διαδικασία θεμελιώδους σημασίας για τον έλεγχο του δημόσιου τομέα.
- Ο INTOSAI την τελευταία τριακονταετία έχει εντατικοποιήσει σημαντικά τις δραστηριότητές του προς αυτή τη κατεύθυνση.
- Διαμόρφωση ενός πλήρους και σύγχρονου πλαισίου προτύπων ελέγχου και καλής διακυβέρνησης, σχετικών με το δημόσιο τομέα.
- Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί εκατόν δέκα επτά (117) διεθνή πρότυπα (ISSAIs)

<https://www.issai.org/>

Με τη «Διακήρυξη του Μεξικό» τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα αναγνωρίζουν οκτώ (8) βασικές αρχές, οι οποίες απορρέουν από τη «Διακήρυξη της Λίμα».

•1. Αναγνωρίζεται η ύπαρξη ενός κατάλληλου και αποτελεσματικού κανονιστικού και νομικού πλαισίου σε επίπεδο κάθε χώρας, καθώς και η *de facto* εφαρμογή των διατάξεων του συγκεκριμένου πλαισίου του INTOSAI.

•2. Εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία των επικεφαλής και των μελών των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανόμενης και της ασφάλειας της θητείας και της νομικής ασυλίας τους, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

•3. Εξασφαλίζεται η επαρκής και ευρεία εντολή, καθώς και η διακριτική ευχέρεια στις λειτουργίες των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων.

•4. Παρέχεται η πλήρης πρόσβαση σε πληροφορίες.

- 5. Αναγνωρίζεται το δικαίωμα και η υποχρέωση της αναφοράς των εργασιών τους.
- 6. Εξασφαλίζεται η ελευθερία της λήψης αποφάσεων για το περιεχόμενο και το χρόνο της σύνταξης, δημοσίευσης και διανομής των εκθέσεων ελέγχου.
- 7. Αναγνωρίζεται η ανάγκη ύπαρξης αποτελεσματικών μηχανισμών παρακολούθησης επί των προτάσεων που διατυπώνονται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα.
- 8. Εξασφαλίζεται η χρηματοοικονομική και διοικητική αυτονομία, καθώς και η δυνατότητα της διατήρησης των κατάλληλων ανθρώπινων, υλικών και χρηματικών πόρων.

- Στόχος του INTOSAI, όπως αυτός διατυπώνεται και στο Σχέδιο Στρατηγικής του οργανισμού, είναι να παρέχει στα μέλη του ένα επικαιροποιημένο πλαίσιο επαγγελματικών προτύπων, το οποίο θα είναι σχετικό με τις ανάγκες και τις δραστηριότητές τους.
- Στην κατεύθυνση αυτή, η Επιτροπή των Επαγγελματικών Προτύπων του INTOSAI αποφάσισε τη συνένωση όλων των υφιστάμενων μέχρι και το 2005 προτύπων και ελεγκτικών οδηγιών των μελών του INTOSAI, σε ένα ενιαίο πλαίσιο, το οποίο τιτλοφορείται ως «Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων» («International Standards of Supreme Audit Institutions» ή «ISSAIs»).

Το κοινό πλαίσιο των προτύπων και οδηγιών ελέγχου του INTOSAI έχει διαμορφωθεί βάσει τεσσάρων βασικών αρχών:

1. Το πλαίσιο περιλαμβάνει όλα τα πρότυπα και οδηγίες που εκδίδονται από το INTOSAI με σκοπό την καθοδήγηση στην εφαρμογή των επαγγελματικών προτύπων ελέγχου. Τα έγγραφα αυτά αριθμούνται και ταξινομούνται με μία συγκεκριμένη μεθοδολογία.

2. Ο τίτλος «Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων» («International Standards of Supreme Audit Institutions» ή «ISSAIs») χρησιμοποιείται ως ο κοινός τίτλος του σώματος των προτύπων και οδηγιών που είναι ευθύνη των μελών του INTOSAI. Ως εκ τούτου, κάθε έγγραφο φέρει ένα μοναδικό αριθμό.

- 3. Ο τίτλος «Κατευθυντήριες Οδηγίες INTOSAI για Καλή Διακυβέρνηση» (INTOSAI GOVs) αναφέρεται αποκλειστικά σε πρότυπα, τα οποία αφορούν τις διοικητικές αρχές. Τα πρότυπα αυτά λαμβάνουν μία τετραψήφια αρίθμηση, που ακολουθεί το ακρωνύμιο GOV.
- 4. Το πλαίσιο εστιάζει στην ιεραρχική σχέση μεταξύ των προτύπων. Ο αριθμός των ψηφίων σε κάθε αριθμό ISSAI προσδιορίζει το επίπεδο των προτύπων και την ιεραρχία.

Η ταξινόμηση των προτύπων ακολουθεί μία τετραβάθμια κλίμακα:

- Βαθμίδα 1, οι βασικές αρχές. Περιλαμβάνει ένα μόνο πρότυπο, το ISSAI 1. Στο οποίο καταγράφεται η «Διακήρυξη της Λίμα», η οποία απαιτεί την εγκαθίδρυση αποτελεσματικών Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων και παρέχει καθοδηγητικές αρχές επί των ελεγκτικών εντολών.

- Βαθμίδα 2, τα προαπαιτούμενα για τη λειτουργία των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (περιέχει 7 πρότυπα, ISSAIs 10-99) και καλύπτει τα υποχρεωτικά προαπαιτούμενα, τις βασικές αρχές και τις προϋποθέσεις για τη λειτουργία και τις δραστηριότητες των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων.

Ειδικότερα, στα πρότυπα της δεύτερης βαθμίδας περιλαμβάνονται οι οδηγίες σχετικά με τις αρχές της ανεξαρτησίας, της διαφάνειας, της λογοδοσίας, τις αρχές δεοντολογίας και ηθικής και τον ποιοτικό έλεγχο.

- Βαθμίδα 3, οι θεμελιώδεις αρχές ελέγχου (περιέχει 4 πρότυπα, ISSAIs 100-999). Μέσω αυτών προσεγγίζεται η ουσία της ελεγκτικής πρακτικής για τον δημόσιο τομέα. Οι θεματικές ενότητες που καλύπτονται σε αυτή τη βαθμίδα είναι: α) οι βασικές αρχές του ελεγκτικού έργου, β) τα γενικά πρότυπα του δημοσιονομικού ελέγχου γ) τα πρότυπα για τον έλεγχο απόδοσης και δ) τα πρότυπα του ελέγχου συμμόρφωσης
- Βαθμίδα 4, οι οδηγίες ελέγχου (περιέχουν 105 πρότυπα και καταγράφονται στα πρότυπα ISSAIs 1000-5999). Ερμηνεύουν τις θεμελιώδεις αρχές, διαμορφώνοντας ένα λειτουργικό πλαίσιο περισσότερο συγκεκριμένων και λεπτομερών εντολών, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ημερήσια βάση κατά την εκτέλεση ελεγκτικών έργων.

Στην βαθμίδα 4, οι συγκεκριμένες οδηγίες αφορούν σε ελέγχους οικονομικών καταστάσεων και βασίζονται στα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (International Standards of Auditing ή ISAs), τα οποία εκδίδονται από το Συμβούλιο των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου και Διασφάλισης (International Auditing and Assurance Standards Board ή IAASB) του Διεθνούς Οργανισμού Λογιστών (International Federation of Accountants ή IFAC).

Όσον αφορά τα συγκεκριμένα πρότυπα, κάθε οδηγία σχετική με τον έλεγχο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης περιλαμβάνει ένα αντίστοιχο ISA της IAASB, καθώς και μία Οδηγία Πρακτικής Εφαρμογής INTOSAI (INTOSAI Practice Note), η οποία προσδιορίζει και τις τροποποιήσεις ή τις αναγκαίες διαφοροποιήσεις που απαιτούνται προκειμένου αυτό να είναι εφαρμόσιμο στο δημόσιο τομέα.

❑ INTOSAI GOV Guidelines for Internal Control Standards for the Public Sector
Guidance for Good Governance (INTOSAI GOV)*

INTOSAI GOV 9100, 9110, 9120, 9130, 9140, 9150 (υπό αναθεώρηση)

<https://www.issai.org/under-review/>

❑ THE INSTITUTE OF INTERNAL AUDITORS (IIAs)

Standards & Guidance — International Professional Practices Framework (IPPF)

<https://global.theiia.org/Pages/globaliiaHome.aspx>

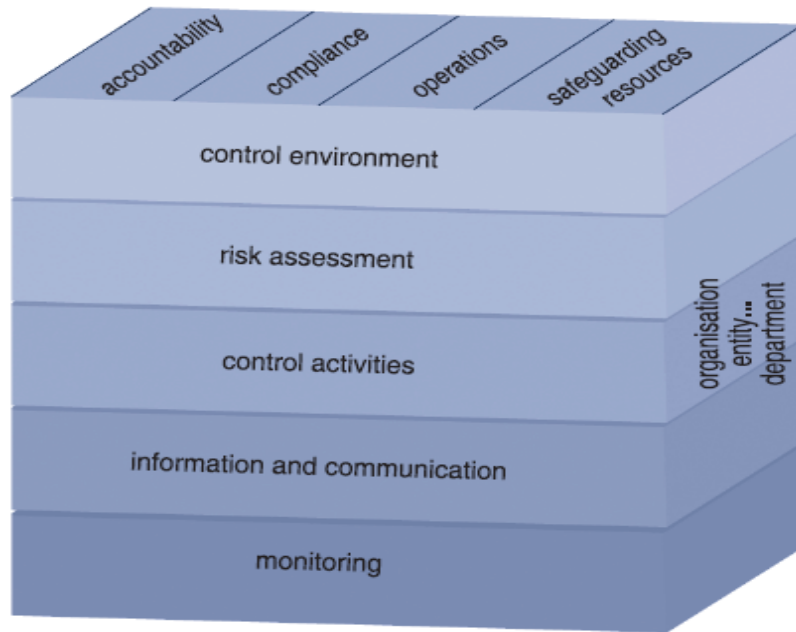
❑ Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών Ελλάδας

<https://hiia.gr/>

❑ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) : American Institute of Certified Public Accountants (AICPA), American Accounting Association (AAA), Financial Executives International (FEI), Institute of Internal Auditors (IIA) and Institute of Management Accountants (IMA)

<https://www.coso.org/Pages/default.aspx>

COSO 1992

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ Η ΟΝΤΟΤΗΤΑ
(οργανισμός, οντότηταυπηρεσία)

- Λειτουργίες (εύρυθμες, δεοντολογικές, οικονομικές, αποδοτικές, αποτελεσματικές)

- λογοδοσία

- συμμόρφωση

- διασφάλιση πόρων

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΙΚΛΕΙΔΩΝ

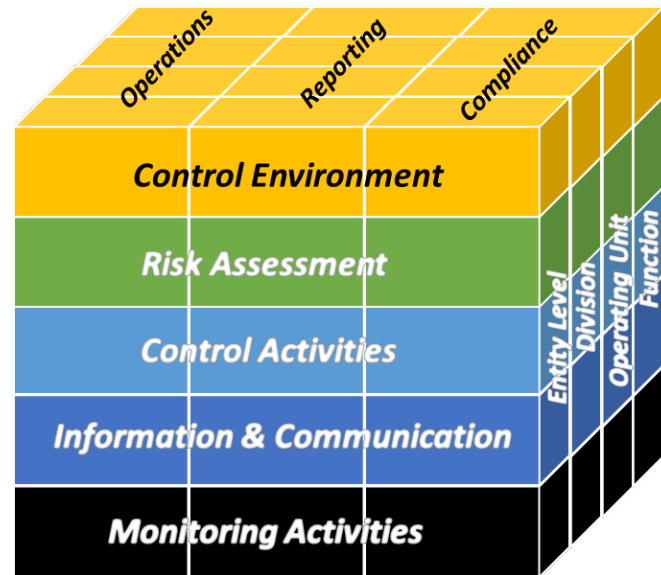
- Α. περιβάλλον δικλίδων

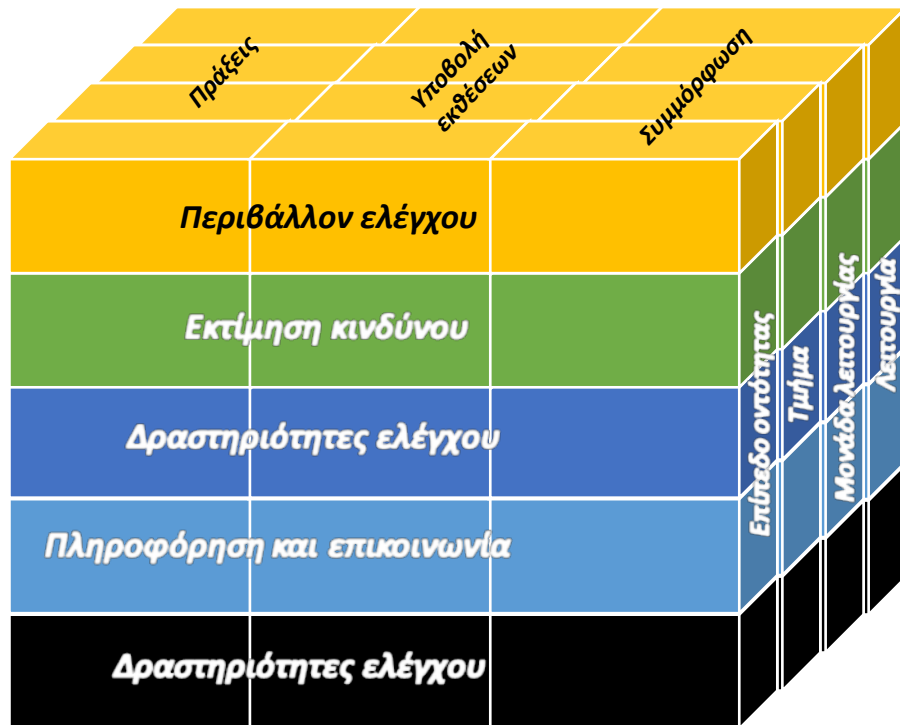
- Β. εκτίμηση κινδύνου

- Γ. δραστηριότητες δικλίδων

- Δ. πληροφόρηση και επικοινωνία

- Ε. παρακολούθηση

Αρχές εσωτερικού ελέγχου του πλαισίου COSO 2013

1. Ο οργανισμός επιδεικνύει προσήλωση στις αρχές της ακεραιότητας και της δεοντολογίας.
2. Το διοικητικό συμβούλιο χαρακτηρίζεται από ανεξαρτησία έναντι της διοίκησης και ασκεί καθήκοντα εποπτείας όσον αφορά την ανάπτυξη και τη διεξαγωγή εσωτερικών ελέγχων.
3. Η διοίκηση θεσπίζει, υπό την εποπτεία του διοικητικού συμβουλίου, δομές, διαύλους αναφοράς και κατάλληλες αρμοδιότητες και ευθύνες στο πλαίσιο της επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων.
4. Ο οργανισμός δεσμεύεται εμπράκτως να προσελκύει, να καταρτίζει και να απασχολεί ικανά πρόσωπα σύμφωνα με τους επιδιωκόμενους στόχους.
5. Ο οργανισμός υποχρεώνει τα φυσικά πρόσωπα να λογοδοτούν για τις αρμοδιότητες εσωτερικού ελέγχου που τους ανατίθενται στο πλαίσιο της επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων.
6. Ο οργανισμός καθορίζει τους στόχους με επαρκή σαφήνεια ώστε να παρέχεται η δυνατότητα προσδιορισμού και αξιολόγησης των κινδύνων που συνδέονται με τους στόχους.
7. Ο οργανισμός προσδιορίζει τους κινδύνους όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του σε ολόκληρη την οντότητα και προβαίνει σε ανάλυση των κινδύνων, η οποία χρησιμεύει ως βάση για τον καθορισμό του ενδεδειγμένου τρόπου διαχείρισης των κινδύνων.
8. Ο οργανισμός εξετάζει τις πιθανότητες απάτης κατά την αξιολόγηση των κινδύνων που συνδέονται με την επίτευξη των στόχων.

Αρχές εσωτερικού ελέγχου του πλαισίου COSO 2013 (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

9. Ο οργανισμός προσδιορίζει και αξιολογεί τυχόν μεταβολές που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου.
10. Ο οργανισμός επιλέγει και αναπτύσσει δραστηριότητες ελέγχου οι οποίες συμβάλλουν στον μετριασμό των κινδύνων που συνδέονται με την επίτευξη των στόχων σε αποδεκτά επίπεδα.
11. Ο οργανισμός επιλέγει και αναπτύσσει δραστηριότητες γενικού ελέγχου της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για την υποστήριξη της επίτευξης των στόχων.
12. Ο οργανισμός αναπτύσσει δραστηριότητες ελέγχου μέσω πολιτικών που καθορίζουν τον επιδιωκόμενο σκοπό, καθώς και τις διαδικασίες βάσει των οποίων τίθενται σε εφαρμογή οι εν λόγω πολιτικές.
13. Ο οργανισμός λαμβάνει ή δημιουργεί συναφείς, ποιοτικές πληροφορίες για την υποστήριξη της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου.
14. Ο Οργανισμός κοινοποιεί σε εσωτερικό επίπεδο τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των στόχων και των υποχρεώσεων διεξαγωγής εσωτερικών ελέγχων, που απαιτούνται για την υποστήριξη της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου.
15. Ο οργανισμός ανταλλάσσει με εξωτερικά μέρη πληροφορίες σχετικά με ζητήματα που επηρεάζουν τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου.
16. Ο οργανισμός επιλέγει, αναπτύσσει και διενεργεί παράλληλες ή/και χωριστές αξιολογήσεις προκειμένου να διακριβώνει εάν είναι παρόντα και λειτουργικά τα επιμέρους στοιχεία εσωτερικού ελέγχου.
17. Ο οργανισμός αξιολογεί και γνωστοποιεί εγκαίρως τις ελλείψεις εσωτερικού ελέγχου στα μέρη που είναι αρμόδια για τη λήψη διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον ενδείκνυται, των ανώτερων διοικητικών στελεχών και του διοικητικού συμβουλίου.

Αρχές του πλαισίου χρηστής διακυβέρνησης στον δημόσιο τομέα (GGPS) (CIPFA/IFAC)

A. Συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται από ακεραιότητα, με ισχυρή προσήλωση σε δεοντολογικές αξίες και σεβασμό του κράτους δικαίου. (A-1)

B. Διασφάλιση του ανοικτού χαρακτήρα της συμμετοχής και της πλήρους δέσμευσης των ενδιαφερομένων. (B-15)

C. Προσδιορισμός των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων από πλευράς βιώσιμων οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών οφελών. (Γ-6)

D. Προσδιορισμός των απαιτούμενων παρεμβάσεων για τη βέλτιστη επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων. (Δ-6)

E. Ανάπτυξη των ικανοτήτων της οντότητας, συμπεριλαμβανομένων των ικανοτήτων των ηγετικών στελεχών και των φυσικών προσώπων που δραστηριοποιούνται σε αυτή. (E-3 και 4)

F. Διαχείριση των κινδύνων και των επιδόσεων μέσω αυστηρού εσωτερικού ελέγχου και ισχυρής δημοσιονομικής διαχείρισης. (ΣΤ-7, 9, 10, 11 και 12)

G. Εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη διαφάνεια, τη διαβίβαση πληροφοριακών στοιχείων και τον λογιστικό έλεγχο, με σκοπό την εξασφάλιση αποτελεσματικής λογοδοσίας. (Ζ-13, 14, 16 και 17)

Λογοδοσία είναι η διαδικασία βάσει της οποίας οι δημόσιοι οργανισμοί και τα άτομα που εργάζονται σε αυτούς αναλαμβάνουν την ευθύνη για τις αποφάσεις και τις ενέργειές τους, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης δημόσιων πόρων, της αμεροληψίας, καθώς και όλων των πτυχών της απόδοσής τους.

Πραγματοποιείται με:

- την ανάπτυξη, διατήρηση και διάθεση αξιόπιστων και συναφών οικονομικών και μη πληροφοριών και μέσω
- κατάλληλη παρουσίαση των εν λόγω πληροφοριών σε εγκαίρως υποβαλλόμενες εκθέσεις προς ενδιαφερόμενα μέρη τόσο εντός όσο και εκτός του οργανισμού.

Μη οικονομικές πληροφορίες ενδέχεται να αφορούν την οικονομία, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών και των δράσεων (πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις), καθώς και τις εσωτερικές δικλίδες και την αποτελεσματικότητά τους.

Η λογοδοσία (σύμφωνα με τον ορισμό της **IFAC**),

Είναι η διαδικασία μέσω της οποίας οι οντότητες του δημόσιου τομέα, και τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτές, φέρουν ευθύνη για τις αποφάσεις και τις πράξεις τους, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης εκ μέρους τους των δημόσιων κονδυλίων και όλων των πτυχών των επιδόσεών τους, και υποβάλλουν εαυτόν στη διενέργεια ενδεδειγμένου εξωτερικού ελέγχου. Εξασφαλίζεται δε από όλα τα μέρη που έχουν σαφή επίγνωση των εν λόγω ευθυνών και στα οποία ανατίθενται σαφώς ορισμένοι ρόλοι στο πλαίσιο μιας αποδοτικής δομής. Στην πραγματικότητα, η λογοδοσία αποτελεί την υποχρέωση απολογισμού σε σχέση με την ανατεθείσα ευθύνη.